

است کاملاً تصریح نماید. امضا^۱
سواد مطابق سواد واصله است. امضاء. سجع مهر.

شماره سند: ۸۷

فرستنده: وزارت مالیه

گیرنده: اداره کل گمرکات

موضوع: ترجمه گزارش رئیس گمرک بندرجز درخصوص امتیاز نفت شمال (سواد)

تاریخ: —

نمره: —

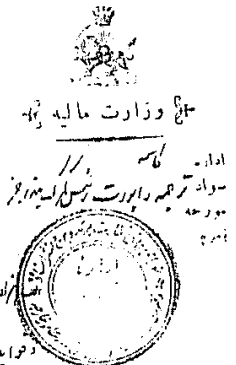
اداره کل گمرکات

شاهزاده محمد جعفر میرزا که خود را به عنوان رئیس معادن و امتیازات نفت شمال از طرف وزارتین امور خارجه و فواید عامه معرفی می نماید به اتفاق مأمورین شرکت خوشتاریا وارد بندر جز شده اند و حضرات کنتراتی در دست دارند که سواد خلاصه آن از این قرار است:

ارتیکل ۹ - تمام اسباب و اشیای لازمه متعلق به صاحب امتیاز چه از جهت تفتیشات اولیه و چه از بابت ساختمان و چه از بابت توسعه محل استخراج معادن و ادوات که وارد خاک ایران می شوند از ادای حقوق گمرکی معافند. نماینده دولت و اعضای اداره خوشتاریا مفاد مندرجات این آرتیکل را سوء تفسیر نموده و مدعی هستند که می توان کلیه اشیای مشروحه ذیل را با معافیت از حقوق وارد نمود:

زین - ظروف - اسباب طبخ - اسباب سرمیز - مبل - مریا و ترشی - دواخانه سفری - دوربین عکاسی - آلات و ادوات مساحی

به علاوه، اختیار ورود با معافیت از تاكس تذکره را نیز در مورد خود معتقد می باشند، لهذا، متمنی است هرچه زودتر این جانب را در موضوع معافیتهایی که به شرکت خوشتاریا داده شده مستحضر و چنانچه ممکن شود مقررات این کنترات را در آن قسمت که راجع به گمرک

اداره امور گمرکات

دوایر عامه مستحقه جفاکده ایفا قیام می نماید و در وجه بند و غیره از جهت استناد
در دست و ادوات که مورد توقیف است
در خصوص تمام اسباب و اشیاء که در این مورد توقیف شده است
در وجه از بیت المال راجع از بیت توسعه هر استخراج معادن در ادوات که در این مورد
از ادوات حقوق گمرک است
تایید و در صورت ادوات خوشتر با همه دستورات این اداره را
و در صورت که خواهد که همه اشیاء را در وجه از حقوق وارد نمود
بیت از طرف این است
مهر و امضاء
امانت است
بگذرد و در صورت که در این مورد و در وجه از حقوق گمرک است
از هر وجهی که خواهد که در این مورد و در وجه از حقوق گمرک است
مهر و امضاء این است

شماره سند: ۸۸
فرستنده: وزارت امور خارجه
گیرنده: وزارت مالیه
موضوع: امتیاز نفت شمال
تاریخ: ۲۸ ذی قعدة ۱۳۳۴
نمره: ۳۳۲۱/۲۷۲۴

وزارت جلیله مالیه

در جواب مرقومه شریفه نمره ۱۵۵۲۳ مورخه ۲۷ سنبله راجع به اشیاء و ادواتی که
شاهزاده محمد جعفر میرزا و مأمورین شرکت خوشناریا خواسته اند بدون پرداخت حق گمرکی
از سرحد عبور داده و متعذر به مقررات کنتراتی شده اند. زحمت افزایش است که برای استحضار
خاطر اولیای آن وزارت جلیله عین ماده [ای] که در کنترات منعقد شده راجع به این مسئله ذکر شده
است زیرا درج (تمام اسباب و ماشین آلات لازمه برای تفتیش و تأسیس و ایجاد و دایر نمودن
و بسط آنها برای صاحب امتیاز لازم گردد از حقوق گمرکی معاف خواهد بود) بنابراین، به طوری
که از ماده مذکور مستفاد می شود فقط اسباب و ادواتی که برای استخراج معادن نفت و پیشرفت
و بسط این قبیل امور صاحبان امتیاز لازم شود از حقوق گمرکی معاف خواهند بود و برای بقیه
لوازم و مایحتاج خود البته ناگزیر از پرداخت حقوق گمرکی خواهد بود. امضا

حاشیه:

۳۴/۱۱/۲۷ -

نوع مسوده کرب
 موضوع مسوده
 صمیمه
 بآل انویس کننده

وزارت امور خارجه
 اداره روس
 تاریخ: ۲۸ و ۲۹ مرداد ۱۳۳۵

نمره عمومی: ۳۳۳۱
 نمره خصوصی: ۲۷۳۴
 کارتن: ۱۲
 دوسیه: ۱۱

وزارت اطلاعات
 جواب بر دفتر ژنرال ۱۵۵۴۲ در ۲۷ مرداد ۱۳۳۵
 به این دلیل که در روز ۲۷ مرداد ۱۳۳۵ در تهران
 شرکت ژنرال با منورته لند برودن رود و در آنجا
 از منورته خبر داد و در دفتر وزارت ژنرال
 حضرت ژنرال که برادر کتله خاطر لند برودن
 منین مادر که در شرکت مسنده را در دستگیر
 زنده بود و در (۲۸) به باب و منین لند لاند
 وزارت اطلاعات
 وزارت امور خارجه
 وزارت جنگ
 وزارت معارف
 وزارت راه و ترابری
 وزارت صنایع و معادن
 وزارت اقتصاد
 وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
 وزارت نیرو
 وزارت بهداشت و درمان
 وزارت علوم و تحقیقات
 وزارت ورزش و جوانان
 وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
 وزارت امور خارجه
 وزارت امور اقتصادی و دارایی
 وزارت امور محترم

شماره سند: ۸۹

فرستنده: سفارت ایران در لاهه

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: جنگ روس و عثمانی در ایران

تاریخ: ۹ محرم ۱۳۳۵

نمره: ۱۰۰۰/۱۰

آقای وزیر

اخباراتی که جراید روس در باب جنگ در ایران می نویسند مبنی بر آن است که روسها
 جداً می خواهند به طرف همدان پیش بروند. بیچار را می گویند تصرف کرده اند و عثمانیها را از
 دهات احمدآباد و حاتم آباد و غیره بیرون کرده اند. حالا چقدرش راست باشد عنقریب معلوم
 خواهد شد. به علاوه این اخبارات را به یک آب و تاب مخصوص ذکر می نمایند که گویا فتح
 بغداد و زمیر باشد. مثلاً اسامی دهات کوچک را نصف کرده می نویسند. دهات احمد و آباد را
 مثل اینکه دو ده باشند؛ با وجود تمام این تفصیل بنده بعضی اطلاعات خیلی صحیح دارم که
 عنقریب عثمانیها با قوت زیادتری در ایران با روسها طرف خواهند شد و بعضی قراین این طور
 نشان می دهد که با ورود مسیوکولمان سفیر کبیر تازه آلمان به اسلامبول اقدامات عثمانیها در
 ایران شروع خواهد شد. بدیهی است ممکن است فدوی خطا فهمیده باشد. زیاده عرضی ندارد.

امضا و سجع مهر: محمد ۱۳۰۰

حاشیه:

- روس و عثمانی در ایران

شماره سند: ۹۱

فرستنده: کارگزاری اردبیل

گیرنده: کارگزاری کل آذربایجان

موضوع: سوء رفتار نظامیان روس در اردبیل (سواد)

تاریخ: سوم شعبان ۱۳۳۵

نمره: ۳۶۹

مقام منبع کارگزاری کل

امور نظامیان روس بعد از ورود جنرال فیداروف در شهر به اندازه [ای] مرتب شده ولی در سمت اوجارود و ارشق و لنکان سوء رفتار سواره و پیاده نظامی نسبت به مال و اسباب اهالی نهایت درجه اسباب زحمت شده و اتصالاً چاکر و جنرال در مذاکره و جلوگیری فراهم می شود؛ باز هم ممکن نیست خاتمه بدهند (آلارلوها) که یکی از طوایف و در لنکان و سمت اوجارود می شوند. امروزها، خیلی شکایت می نمایند محض اینکه خاطر مبارک مستحضر شود عرض می نماید سالدات و قزاق مثل سابق تمکین نظام نمی نمایند و در اطراف و خود اردبیل هم قشون نظامی زیاد است. چند روز قبل جنرال فیداروف اظهار می کردند قشون سابق را مرخص خواهیم نمود و قشون جدید خواهد ماند هنوز از قدیم و جدیدترفته اند چاکر از جهت صورت خسارات وارده نهایت درجه به مردم تأکید داشته و علنی به همه اعلام نموده و مطالبه می کنند و هرچه برسد صورت مهور گرفته کتابچه کرده تقدیم خواهد نمود. ولی در این باب هم به طوری که رأی مبارک اقتضا می فرماید؛ بلکه بذل توجهی از مراکز مقدسه بشود که نظامیان محدود بوده و دست درازی به مال مردم ننمایند موقوف به اقتضای رأی مبارک خواهد بود. زیاده جسارتی نیست. محل مهر بصیرالملک^۱

۱. بایگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۵ ه. ق، کارت ۳۷، دوسیه ۵۵.

حاشیه:

- مطابق با اصل است. رئیس دفتر امضا

وزارت امور خارجه
کارکناری مهم خارجه گیلان

سماه منسج وزارت امور خارجه

تاریخ ۲۱ برج جوزا ۱۳۳۵

نمره ۹۰۵۱

ضمیمه

جناب آقای ریاست مطایران محض ایالت ریاست وزارت نظارت
مهمتبا، با کمال سپاس و تشکر از دستورهای صادره در خصوص
مربوطه مذکور، به این ترتیب که در روزهای چهارشنبه و پنجشنبه
و بهاریت محضت جناب آقای آتباع و جناب آقای که در روزهای مذکور
کاملاً مطابق با دستورهای صادره عمل نموده و کلاً مستعمل
شده و در نهایتاً نتواند و یا کسی را به امور مربوطه بپردازد
از جهت آنکه در روزهای مذکور در تمام امور مربوطه جناب آقای
نشدند که سبب نیست در تمام امور مربوطه و کارهای خاصه

تاریخ ۲۱ برج جوزا ۱۳۳۵
نمره ۹۰۵۱
ضمیمه

شماره سند: ۹۴

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: کارگزاری کل آذربایجان

موضوع: سوء رفتار نظامیان روس در اردبیل

تاریخ: ۶ رمضان ۱۳۳۵

نمره: ۹۰۵۱/۲۷۷۰

تبریز کارگزاری کل

لایحه مورخه ۱۴ شهر شعبان نمره ۳۱۷۳ متضمن سواد راپرت کارگزاری اردبیل دایر به
تعدیبات و بی اعتدالیهای نظامیان روس در آن حدود واصل گردید. اینکه تقاضا نموده‌اند وزارت
امور خارجه در این باب اقدام و با سفارت روس در جلوگیری و منع سالدانها از تعدیبات و سوء
رفتار آنها مذاکرات لازمه بنماید لازم دانست خاطر آن کارگزاری کل را به این نکته معطوف داشته
یادآور شود که مقصود از اعزام کارگزارها آن است که امور اتفاقیه را ابتدا در محل و حوزه
مأموریت خود به وسیله قونسولگریها حل و تسویه نمایند و هرگاه اقدامات آنها منتج به نتیجه
نگردید به مرکز رجوع و اصلاح آنها بخواهند. وزارت خارجه از آن کارگزاری کل استعلام
می نماید که در باب تعدیبات روسها در اردبیل چه اقدامی از طرف کارگزاری کل به عمل آمده
است که نتیجه مطلوبه حاصل نشده و به مرکز مراجعه داده‌اند آیا در اقدام و مذاکره با جنرال
قونسولگری روس چه محظوری بوده است. در هر صورت لازم می داند مراتب فوق را توضیح
فرمایند (تا اگر اقدامی لازم باشد در مرکز به عمل آید) و بعدها نیز فقط به ارسال راپرتهای
کارگزارهای آذربایجان به وزارت خارجه قناعت نفرموده پس از مذاکرات محلیه و حصول یأس
اتوقت از وزارت خارجه بخواهید که اقدامات لازمه بنماید درخصوص کلیه اوضاع آذربایجان که

۱. بین الهلالین در حاشیه است.

شماره سند: ۹۶

فرستنده: سفارت روسیه

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: مسدود شدن مرزهای روسیه

تاریخ: ۸ شوال ۱۳۳۵

نمره: ۱۸۲

جناب مستطاب اجل اشرف ارفع افخما دوستان استظهارا مکرما محترما

دوستدار با کمال احترام خاطر مودت مظاهر جناب مستطاب اشرف عالی را قرین
 استحضار می‌دارد که از قراری که از وزارت جلیله امور خارجه دولت بهیه روسیه تلگرافاً به
 سفارت سنیه اطلاع می‌دهند به موجب قرارداد حکومت موقتی روسیه از ۱۳ همین ماه ایول تا
 ۲/۱۵ ماه آوگوست هذالسنه سرحدات روس برای عبور و مرور به کلی مسدود خواهد بود و
 برای اشخاصی که از خاک روس می‌خواهند حرکت کنند تا نصف شب پانزدهم همین ماه ایول
 (نصفه شب نهم شوال) مهلت داده شده است و کسانی که دارای تذکره دیپلوماتیک می‌باشند از
 این قرارداد مستثنا هستند و اشخاصی مجاز به ورود روسیه خواهند بود که قبل از رسیدن خبر
 این قرار داد به بنادر از بندری به سمت روسیه حرکت کرده و اجازه قانونی در دست دارند و حکم
 استثنای از این قرارداد فقط با وزرای جنگ و خارجه متفقاً می‌باشد. در این موقع احترامات فایقه
 را تجدید می‌نماید. امضا

حاشیه:

- فوری است.

سفارت دولت قوی و کرامت‌آمیز روسیه

مقیم دربار ایران

مورخه ۸ ژان ۱۳۳۵

نمره ۱۸۲

تاریخ ساعت ۹، نوزدهم ایرل ۱۹۱۲

Urgent

فوری

جناب مستطاب اجل اشرف ارفع افخما دوستان استظهارا مکرما محترما

دوستدار با کمال احترام خاطر مودت مظاهر جناب مستطاب اشرف عالی را قرین
 استحضار می‌دارد که از وزارت جلیله امور خارجه دولت بهیه روسیه تلگرافاً به
 سفارت سنیه اطلاع می‌دهند به موجب قرارداد حکومت موقتی روسیه از ۱۳ همین ماه ایول تا
 ۲/۱۵ ماه آوگوست هذالسنه سرحدات روس برای عبور و مرور به کلی مسدود خواهد بود و
 برای اشخاصی که از خاک روس می‌خواهند حرکت کنند تا نصف شب پانزدهم همین ماه ایول
 (نصفه شب نهم شوال) مهلت داده شده است و کسانی که دارای تذکره دیپلوماتیک می‌باشند از
 این قرارداد مستثنا هستند و اشخاصی مجاز به ورود روسیه خواهند بود که قبل از رسیدن خبر
 این قرار داد به بنادر از بندری به سمت روسیه حرکت کرده و اجازه قانونی در دست دارند و حکم
 استثنای از این قرارداد فقط با وزرای جنگ و خارجه متفقاً می‌باشد. در این موقع احترامات فایقه
 را تجدید می‌نماید. امضا

Pave Monsieur Etter
Vellinowsky

شماره سند: ۹۷

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: سفارت روس

موضوع: تخلیه ایران از قوای روس

تاریخ: ۹ شوال ۱۳۳۵

نمره: ۱۰۵۷۸

مراسله به سفارت روس

دوستدار خاطر محترم آن جناب جلالتماب را به پیغامات اخیر خود راجع به اتخاذ تدابیر برای جلوگیری از تعدیات قشون روس معطوف می‌دارد به طوری که خبر می‌رسد در غالب نقاط که نظامیان روس اقامت دارند، مخصوصاً در زنجان و انزلی و رشت احتمال غارت می‌رود و به این جهت اهالی دچار وحشت گردیده همواره از اولیای دولت علیه کسب تکلیف و تقاضای تأمین می‌کنند. اولیای دولت نیز در هر موقع مراتب را به آن جناب جلالتماب اطلاع داده‌اند که از بروز حوادث جلوگیری فرمایند و تردید ندارند که آن جناب دوستان استظهاری با وسایل ممکنه از اقدامات مقتضیه دریغ نفرموده‌اند. ولی این وسایل چنانکه برخاطر محترم مشهود است برای جلوگیری از قشونی که اطاعت از امر صاحب منصبان خود نمی‌نماید و مطلق‌العنان شده است اثر کافی نمی‌بخشد.

این است که هر روز احتمال حوادث جدید می‌رود و بیم آن است که به شهر تبریز و بلاد دیگر آذربایجان هم سرایت کند و بلاد مزبور مانند شهر ارومیه که راپرت تفصیل رقت‌انگیز غارت و حریق آن اخیراً رسیده و به طور اجمال جداگانه به استحضار آن جناب جلالتماب خواهد رسید، طعمه آتش و قتل و غارت شود و بروخامت اوضاع کنونی بیفزاید. خصوصاً در آذربایجان شاید اهالی اضطراراً به دفاع قیام نمایند و نتایج ناگواری که همواره اولیای دولت علیه

از آن احتراز جسته‌اند بروز کند. بنابراین، دوستدار لازم می‌داند خاطر محترم را به مدلول مراسله خود مورخه دویم شوال ۳۵ نمره ۱۰۴۰۳ درباب رجعت قشون روس که یگانه وسیله مؤثره در منع تکرار حوادث سابقه است متوجه ساخته تمنا کند، هرچه زودتر ممکن است موافقت دولت بهیه روسیه را در این موضوع اعلام فرمایند که موجب تسکین و رفع وحشت اهالی ایران و باعث تکمیل روابط یک جهتی و داد بین دولتین خواهد بود.^۱

۱. بایگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۵ ه. ق، کارتن ۶۶، دوسیه ۴۳.

شماره سند: ۹۸
 فرستنده: وزارت امور خارجه
 گیرنده: سفارت ایران در وین
 موضوع: تخلیه ایران از قوای دولت متخاصمه
 تاریخ: ۱۰ شوال ۱۳۳۵
 نمره: ۲۷۵

از ابتدای جنگ اروپا و مخصوصاً مقارن شروع جنگ روس و عثمانی دولت ایران برای حفظ بی طرفی و مصونیت خود از دولت عثمانی تقاضا نمود از تحریک عشایر سرحدی و اعزام قوا به کرمانشاهان و غیره صرف نظر کند دولت عثمانی موافقت نکرد. به علاوه، به شرح لایحه ۱۵ فوریه که به سفارت برلن فرستاده شده و جنابعالی لازم است سواد آنرا از آن سفارت بخواهید مأمورین و عمال آلمانی مشغول تحریکات و اقدامات متهورانه شدند و سفارت اطریش در تهران سربازان اسرای اطریشی را که از روسیه به ایران فرار کرده و دولت ایران کمال مراقبت را در حفظ و حمایت آنها داشت مسلح نموده و به ولایات فرستاده که در بعضی نقاط مخصوصاً در فارس آشوب برپا کردند. این جمله اسباب انقلاب ولایات و تزیید کینه همسایه‌ها نسبت به ایران گردید؛ تا اینکه روسها به اصرار انگلیس بر قشون خود افزودند و ایران میدان جنگ و دچار خسارهای مادی و معنوی عظیم گردید. این اواخر مسئله غارتگری قشون عنان گسیخته روس مزید بر علت شده و کار به جایی رسیده که تحمل آن برای مملکت و اهالی غیر ممکن است. به این جهت دولت ایران تقاضاهای سابق را در رجعت قشون روس و انگلیس تکرار و مراسله ای | به تاریخ ۲ شوال به سفارتین نوشته شد که قشون خود را رجعت دهند تا دولت ایران فراغتی پیدا کرده به اصلاحات داخلی پردازد. به سفارت عثمانی هم برای رجعت قوایی که به قصر شیرین و ذهاب آورده‌اند و برای منع تجاوزات نظامی و رعایت بی طرفی ایران

دولت ایران از قوای دولت متخاصمه
 در این خصوص تقاضای خود را
 به سفارت برلن فرستاده است
 و خواهش می‌کند که دولت
 شما در این باره اقدام
 مناسبی فرمائید
 و در این خصوص
 اقدامات لازم را
 فرمائید
 و در این خصوص
 اقدامات لازم را
 فرمائید

دولت ایران از قوای دولت متخاصمه
 در این خصوص تقاضای خود را
 به سفارت برلن فرستاده است
 و خواهش می‌کند که دولت
 شما در این باره اقدام
 مناسبی فرمائید
 و در این خصوص
 اقدامات لازم را
 فرمائید
 و در این خصوص
 اقدامات لازم را
 فرمائید

www.tabarestan.info
 تبرستان

به تاریخ ۵ شوال مراسله [ای] نوشته و سواد آن برای وزیر مختار اسپانی که کفیل امور آلمان است و برای وزیر مختار اطریش در ضمن مراسله فرستاده شد که آنها هم نظر به اتحادی که با عثمانی دارند در تسهیل انجام این مقصود و تحصیل تضمینات موثقه با دولت ایران همراهی نمایند. لازم است جنابعالی در همین زمینه با مقامات مربوطه جداً داخل مذاکره شده و وسایل موافقت دولت اطریش را فراهم نمایید که نصایح لازمه در این موضوع به دولت عثمانی جداً بدهند و نتیجه را اعلام فرمایید. به اسلامبول و لندن و پطروگراد و برلن در این خصوص تعلیمات داده شده است.

وزارت امور خارجه

اداره
سواد کلانف رزن سفارت
مورخه ۱۵ شوال ۱۳۳۵
شماره ۲۷۵

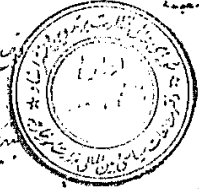

از جهت این جنگ اروپا و مخصوصاً متعاقب شروع جنگ در فرانسه دولت ایران بر حفظ محیط و
مصیبتی که از دولت عثمانی تعاضف میسر از تحریکات و بر حذر و اعزاز قرار گرفت و این و
غیره صرف نظر که دولت عثمانی بر نفی که بعد از شروع این جنگ ۱۵ فوریه که بابت برین فرستاده شد
و جنابعالی لازم است برادر گزار آن سفارت بخوابید تا همین و غرض آن که منقول تحریکات و اقدامات متفرقه
شده و سفارت اطریش در طهران بر زبان هم از اطریش را که از رسیدن با ایران فرار که دولت ایران اعلام است
حفظ وجهات آنها در دست میخیزد که در بعضی نقاط مخصوصاً در فارس از آنجا که در این
جمله بابت انقلاب و ایست و تزیینات است با این است ایران که در این روزها با مراد انگلیس در قون
افزودند و ایران میدان جنگ و در بعضی نقاط و سوزنی عظیم گردیدند و در این فرستاده که در این
عنان گشته و در بعضی نقاط رسیده که کمتر آن در این است و در این غیر ممکن است اینجست
دولت ایران تعاضف است و در جهت قون در بعضی نقاط که در این است و در این تعاضف است
که قون خود در جهت و این است و این است و این است و این است و این است و این است و این است
و جهت قون که به قهرترین و ذاب آورده و در این است و این است و این است و این است و این است
۵ شوال رسیده و در این است و در این است و در این است و در این است و در این است و در این است
که آنها هم نظر با قون که در این است و در این است و در این است و در این است و در این است و در این است
لازم است جنابعالی در این زمینه با مقامات مربوطه جداً داخل مذاکره شده و وسایل موافقت دولت اطریش را

وزارت امور خارجه
اداره دائره
مورخه ۱۰ آبان ۱۳۳۵
نمره ۱۰۷۰
ضمیمه

ل. رشت

بسم الله الرحمن الرحيم
بوقته بر عموم عهده بر هرج بین امرای گنجه
بسیار شکر و تعظیم از دست بر حسب مردم را بدو در این است
تیمه بر قهر و تشنه و تشنه گشته نمیرند از علیه شهر نماندن
و بر این تشنه بر قهر و تشنه آید اند. انصاف مردمی است
همراه با این ترتیبات مراتب شسته از قضا یک کار نماند
گانه رسته گنجه از این بد چشم رسته نید هم نشسته است
بسیار شکر و تعظیم از دست بر حسب مردم را بدو در این است
۱۳۳۵
مظفر

فهرست
۱۳۳۵
مظفر

شماره سند: ۹۹
فرستنده: کارگزاری رشت
گیرنده: وزارت امور خارجه
موضوع: اوضاع نابسامان در رشت (سواد)
تاریخ: ۱۰ شوال ۱۳۳۵
نمره: ۱۰۷۰

از رشت

اوضاع رشت هر دقیقه بدتر می شود علاوه بر هرج مرجهای سابق کمیته مجازاتی جدیداً تشکیل و عموم ادارات و اغلب مردم را جداً به وصول پست شهری تهدید به قتل و تبعید و تعطیل می کنند. کفیل عدلیه فرار، عدلیه منحل، فدوی و جمعی دیگر را تهدید به قتل و تبعید کرده اند. امنیت عمومی سلب، جنگلیها ابداً با این ترتیبات موافق نیستند. اگر فوراً یک حاکم فعال با استعداد کافی نرسد، یکسره از اینجا باید چشم پوشید. بنده هم معاضد الملک را به کفالت معرفی و شرفیاب خواهد شد. ۱۳ سه، نمره ۱۲۴۰، عظیمی^۱

حاشیه:

- اداره تحریرات روس
- ضبطی است. دو هفته است آقای عظیمی وارد شده تازه این کاغذ به اداره می رسد.

۱. بایگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۵ ه. ق، کارتن ۳۷، دوسیه ۲۴.

شماره سند: ۱۰۰

فرستنده: سفارت روسیه

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: مسدود شدن مرزهای روسیه

تاریخ: ۱۲ شوال ۱۳۳۵

نمره: ۱۸۴

جناب مستطاب اجل اشرف افخما دوستان استظهارا مکرما محترما

دوستدار با نهایت توقیر و احترام در جواب مراسله محترمه جناب مستطاب اشرف عالی مورخه نهم شهر حال نمره ۱۰۵۸۱ زحمت افزا است که مسدود شدن حدود روسیه نه تنها راجع به ایران؛ بلکه برای تمام سرحدات روسیه است و البته اولیای دولت بیهیه روسیه علت و جهت مهمی را در نظر داشتند که این تصمیم فوق العاده را نموده اند و مسلم است که این مسئله تأخیر ناپذیر است و دوستدار به محض وصول این خبر مراتب را به استحضار خاطر مودت مظاهر جناب مستطاب اشرف عالی رسانید. در خصوص امتعه و مال التجاره چیزی در حکم حکومتی موقتی مذکور نیست و مواد حکم مزبور فقط همان است که دوستدار خاطر محترم را مستحضر داشته است در این موقع احترامات فایقه را تجدید می نماید. امضا

حاشیه:

- اداره تحریرات روس به وزارت جلیله داخله اطلاع بدهند. ۱۵ شوال ۳۵ نصیرالدوله.

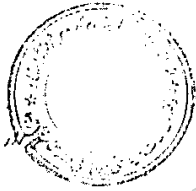

سفارت دولت قوی شوکت روسیه

در ایران

مورخه ۱۲ شوال ۱۳۳۵

نمره ۱۸۴

جناب مستطاب اجل اشرف افخما دوستان استظهارا مکرما محترما

بسیار با نهایت توقیر و احترام در جواب مراسله محترمه جناب مستطاب اشرف عالی مورخه نهم شهر حال نمره ۱۰۵۸۱ زحمت افزا است که مسدود شدن حدود روسیه نه تنها راجع به ایران؛ بلکه برای تمام سرحدات روسیه است و البته اولیای دولت بیهیه روسیه علت و جهت مهمی را در نظر داشتند که این تصمیم فوق العاده را نموده اند و مسلم است که این مسئله تأخیر ناپذیر است و دوستدار به محض وصول این خبر مراتب را به استحضار خاطر مودت مظاهر جناب مستطاب اشرف عالی رسانید. در خصوص امتعه و مال التجاره چیزی در حکم حکومتی موقتی مذکور نیست و مواد حکم مزبور فقط همان است که دوستدار خاطر محترم را مستحضر داشته است در این موقع احترامات فایقه را تجدید می نماید. امضا

Handwritten signature

Official stamp and handwritten notes at the bottom of the document

شماره سند: ۱۰۲

فرستنده: قونسولگری بادکوبه

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: تردد اتباع ایران در مرزهای شمالی

تاریخ: ۱۵ شوال ۱۳۳۵

نمره: ۶۵۶

مقام منبع وزارت جلیله امور خارجه

در تعقیب تلگراف نمره ۶۵۳ لزوماً به عرض اولیای محترم آن وزارت جلیله می‌رساند، به طوری که خاطر مبارک مستحضر است مدتی است که جلوگیری از اتباع دولت علیه شده نمی‌گذارند کسی بدون اجازه مخصوص از تفلیس یا پتروگراد آمد و رفت کند و بیشتر اجرای این حکم در سرحد انزلی بود. ولی با اقداماتی که شد این قونسولگری کم و بیش می‌توانست بعضی از آقایان محترم را یا اشخاصی که کارهای فوتی فوری داشتند و ناچار از زود مراجعت نمودن به ایران بودند روانه دارد و چون از سرحد آستارا چندان ممانعت و سختی نمی‌شد؛ لهذا بیشتر اتباع از آن راه مراجعت می‌کردند. ولی فعلاً چند روزی است که قدغن مجدد اکیدتری شده است که تا دویم اوغوست احدی را نگذارند بیاید و برود و کلیه سرحدات ایران (انزلی و آستارا و جلفا و باجگیران و غیره) را بسته‌اند به این جهت کلیه اتباع ایران در زحمت و عسرت افتاده مخصوصاً زوار مشهد مقدس که هر روز دسته به دسته آمده می‌خواهند از این راه مراجعت به ایران نمایند. اضافه بر صدمات بی‌منزلی و غیره از حیث آذوقه هم به عسرت فوق‌العاده افتاده‌اند. زیرا فعلاً مسئله آذوقه در اینجا اهمیت زیادی پیدا کرده، هیچکس را بدون کتابچه نان و قند و بعضی چیزهای دیگر نمی‌دهند. به این مناسبت هر روز عده زیادی بیچاره‌ها با عیال و اطفال به قونسولگری آمده عجز و لابه می‌کنند. فدوی تلگرافاً به نمره ۶۵۴ سفارت سنیه و ژنرال

قونسولگری تفلیس را مطلع داشته استدعای اقدام فوری را نموده‌ام و شرح لازمی هم در تحت مراسله رسمی به گراد ناچالنیک (حاکم) نوشته، ضمناً جلوگیری از امتداد دادن این قدغن نموده‌ام و شفاهاً هم مذاکره کرده، همچو اظهار می‌دارند که این قدغن ده دوازده روزه و موقتی است و در دویم اوغوست راهها باز خواهد شد ولی به عقیده قاصر فدوی ممکن است این قدغن را از دویم اوغوست هم امتداد بدهند. در هر صورت برای اطلاع خاطر مبارک تفصیل را به عرض رسانید تا هر طور امر فرمایید مجری دارد.

از طرف کفیل قونسولگری دولت علیه در بادکوبه. امضا

حاشیه:

- اداره تحریرات روس

شماره سند: ۱۰۳
 فرستنده: وزارت امور خارجه
 گیرنده: سفارت ایران در پطروگراد
 موضوع: تخلیه ایران از قوای متفقین و متحدین
 تاریخ: ۱۷ شوال ۱۳۳۵
 نمره: ۲۸۲

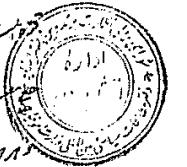
سفارت لندن می‌گوید تلگراف رمز فقط به وزارت خارجه مخابره می‌شود. لهذا، جواب جنابعالی را به تهران داده عیناً درج می‌شود: (اینجا می‌گویند این فقره عمده راجع به روس است و دولت روس تلگراف کرده که از قشون که در ایران است هر قدر ممکن است به روسیه احضار شود. ولی احضار تمام قشون منوط به بودن قوه‌ای است که بتواند حفظ منافع آنها را بکند. حقیقت این مطلب و نقطه نظر حقیقی روس را اگر بتوانید معلوم کنید خیلی مفید می‌شد. زیرا که رأی هر دو در این مورد شرط است انتها) به طوری که ملاحظه می‌کنید احضار قشون را به گردن هم می‌اندازند و هر دو در خاتمه مسئله عثمانی را پیش می‌کشند. اولاً جنابعالی به طور قطع این مسئله را واضح نمایید کدام طرف مانع است که خاتمه به این مذاکرات داده شود ثانیاً مخصوصاً اطمینان بدهید که دولت ایران با دولت عثمانی جداً به طور بی‌طرفی کامل در بردن قشون مشغول مذاکره است. به علاوه، تغییر عمده در افکار عامه نسبت به روسیه جدید تولید شده و شباهت با اوایل جنگ ندارد. بلکه در صورت موافقت دولتین و تخلیه ایران از قشون روس اگر عثمانی برخلاف قول خود رفتار نماید؛ دولت و ملت جداً از او ممانعت خواهند کرد. منتظر نتیجه قطعی هستم.^۱

Handwritten Persian text, likely a diplomatic communication or report, with a circular stamp in the center. The text is written in a cursive style and includes various administrative markings and signatures.

۱. بایگانی اسناد وزارت امورخارجه، سال ۱۳۳۵ هـ. ق، کارتن ۶۶، دوسیه ۴۳.

اداره
سواد نکروف در برابر کرد
مورخه ۱۷ شوال ۱۳۳۵
نمره ۲۸۲

سفارت لندن بگریه تکلف از فقط بروز است بخا بر بنابر نهاده اجاب است بخا بکار را بظن این
دوره عیناً راجع نمیدانیم بگریه این فتره عمده راجع بر سر است و دولت روس بگریه گمان
کردن قشون که در ایران است برآمدن است بر روسیه اجضا شده و در حضور قشون منوط بر برون
قشون است که برود حفظ مانع که بر این باطن تحقیق این مطلب و فقط نظر تحقیق روس را اگر چه به سونگ
بسیار است زیرا که در هر دو این در در شرط است آنها بطوریکه حفظ نمیکند اجضا قشون را بکرون ام
و در هر دو خاتمه شده و این مسئله را قطع این مسئله را در قطع نماید که ام طرف مانع است که خاتمه
این مذاکره است داد و دهه نهایتاً بجز صفا و طینان بدیسه که دولت ایران با دولت عثمانی حتماً در نظر بر طرفه کانز
در برون قشون مشغول مذکره است بعبا و تغییر عمده در افکار عاقله نسبت بر روسیه تعدیه تو لیده شده و بنا است با وزیر
جانب خارجه در صورت سرافقت و اینگونه در ایران از قشون روس در عثمانی بخلاف قول خود زمانیه است
رفت حتماً از در حدت بخواند که فقط بگریه تو لیده است

شماره سند: ۱۰۴
فرستنده: کارگزاری مشهد
گیرنده: وزارت امور خارجه
موضوع: تقاضای خروج روسها از مشهد (سواد گزارش)
تاریخ: ۲۷ شوال ۱۳۳۵
نمره: ۱۱۴۷

از مشهد

وقایع و پیش آمدهای اخیر روسیه و گیلان و غیره در مردم خراسان اثری فوق العاده
نموده و یک نوع وحشت عمومی حکم فرما است، برای جلوگیری از حدوث نظایر وقایع
مزبور در مشهد فدوی حتی المقدور سعی و به وسیله کمیته روس و غیره مذاکرات لازم نموده
است. مخصوصاً وخامت و سوء نتیجه یک چنین پیش آمدی را در مشهد که شهر مقدس و ملجا
عموم مسلمین شیعه مذهب است، به جنرال قونسول روس فهمانده، مشارالیه نیز قول اطمینان
داده است و لیکن بدیهی است که در حال حاضر فقط به قول مأمورین نمی شود مطمئن شد و
برای جلوگیری از این قبیل وقایع اقدامات جدی فوری لازم است. نظر به اینکه شهر مشهد مورد
توجه عامه می باشد و ارتکاب به یک اقدام خلافی از طرف قشون روس تولید مفساد کلی
خواهد نمود، به عقیده فدوی برای جلوگیری لازم است در خصوص خروج قشون روس از مشهد
اقدامات فوری به عمل آید. فرضاً تخلیه تمام خاک خراسان ممکن نباشد، تخلیه شهر مشهد از
قشون روس نهایت لزوم را دارد زیرا؛ امسال مسئله نان مشهد فوق العاده اسباب زحمت خواهد
شد و خود این مسئله هرگونه فساد را متضمن است. فدوی برحسب وظیفه از ابتدای بروز
انقلاب روسیه پیوسته نظریات خود را راجع به انتظام خراسان به عرض رسانیده، متأسفانه هیچ

مورد توجه واقع نشده است. ۲۲ شوال. نمره ۱۵۲۰. عبدالکریم

حاشیه:

- اداره تحریرات روس همین تفصیل را به سفارت لازم است خاطر نشان کنید در تخلیه مشهد از نظامیان عجله نمایند، اسباب ناگواری حادث بود. ۳ ذی قعدة ۳۵، مشیرالدوله.
- یادداشت که با سفارت مذاکره شود.

وزارت امور خارجه
اداره دایره
مورس ۲۸ شوال ۱۲۴۶
نمره ۱۱۴۶

Handwritten notes in Persian script, including the name 'عبدالله' and other illegible text.

Handwritten text in Persian script, likely a report or official communication, starting with 'بسم الله الرحمن الرحیم'.

Handwritten notes and signatures in Persian script, including the name 'عبدالله' and other illegible text.

Watermark: www.tabarestan.info
تبرستان

وزارت داخله

سواد راپرت از تهران

مورخه

محرک

مطلب تازه تر

این روزها همه روزه دسته دسته مهاجر از روسیه با زن و بچه وارد می شوند باعث وحشت اهالی شده به علاوه انتشار داده این چند روزه هزار نفر سالدات وارد می شود. سواد مطابق اصل است. سجع مهر: وزارت داخله اداره شمال ۱۳۳۵.

شماره سند: ۱۰۶

فرستنده: وزارت داخله

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: سواد راپرت حکومت استرآباد دریاب مهاجرت روسها به استرآباد

تاریخ: ندارد [احتمالاً ذیقعدہ ۱۳۳۵]

نمره: —

مطلب تازه تر

این روزها همه روزه دسته دسته مهاجر از روسیه با زن و بچه وارد می شوند باعث وحشت اهالی شده به علاوه، انتشار داده این چند روزه هزار نفر سالدات وارد می شود. سواد مطابق اصل است. سجع مهر: وزارت داخله اداره شمال ۱۳۳۵.

شماره سند: ۱۰۷

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: سفارت ایران در پتروگراد و ژنرال قونسولگری تفلیس

موضوع: ورود مهاجرین روس به استرآباد

تاریخ: ۴ ذی حجه الحرام ۱۳۳۵

نمره: ۱۷۷

به سفارت پتروگراد و ژنرال قونسولگری تفلیس

از استرآباد راپرت می رسد که همه روزه مهاجرین روسیه با زن و بچه وارد استرآباد می شوند. این مهاجرین به چه قصد و نیت بدون اجازه و اطلاع اولیای امور وارد خاک استرآباد می شوند و منظورشان چیست. با مقامات مربوطه داخل در مذاکره شده و از این نیت استعلام کرده و ضمناً بفرمایند که اگر این اشخاص داخل امر فلاحیت یا زراعت شوند و یا به مکاسب اضافه اقدام نمایند، دولت ایران با آنها همان معامله را خواهد نمود که با یک نفر تبعه ایران می نماید.

امضا نصیرالدوله

حاشیه:

- رمز شد ۴ ذی الحجه الحرام ۱۳۳۵

نمره عمومی
نمره مخصوص	۱۷۷
کارتن	۴
دوسیه	۹۸

وزارت امور خارجه
اداره
تاریخ ثبت	۱۳۳۵
نوع مسوده
موضوع مسوده
ضمیمه
پاک نویسی

سفارت پتروگراد در ژنرال قونسولگری تفلیس
 از استرآباد راپرت می رسد که همه روزه مهاجرین روسیه با زن و بچه در استرآباد
 می شوند و منظورشان چیست. با مقامات مربوطه داخل در مذاکره شده و از این نیت استعلام
 کرده و ضمناً بفرمایند که اگر این اشخاص داخل امر فلاحیت یا زراعت شوند و یا به مکاسب
 اضافه اقدام نمایند، دولت ایران با آنها همان معامله را خواهد نمود که با یک نفر تبعه ایران
 می نماید.

نصیرالدوله

www.tabarestan.info
 تبرستان

شماره سند: ۱۰۹

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: سفارت ایران در لندن

موضوع: تخلیه ایران از قوای روس

تاریخ: ۱۱ ذی حجه ۱۳۳۵

نمره: ۳۴۵

در تعقیب تلگرافهای متعدده راجعه به ضرورت تخلیه ایران از قوای خارجه شارژدافر پتروگراد و وزیر خارجه روس را ۳ ذی حجه ملاقات کرده، راپرت می دهد که احضار قشون به واسطه تعهداتی که روسیه در مقابل دول متفقہ نموده، غیر ممکن و از اقامت قشون در ایران غیر از مدافعه از عثمانی مقصودی نیست. ضمناً اشعار داشته است که احضار قشون تنها دست روسها نیست، بلکه منوط به رضایت انگلیس و فرانسه و ایتالیا است. دلایل موجهی که دولت علیه را به تقاضای جدی فوری رجعت قوای اجنبی وادار کرده محتاج به تکرار نیست. قطع نظر از اینکه بقای قوای لجام گسیخته روس جز قتل و غارت اهالی بی گناه و تولید قحط و غلا در ایران نتیجه ای ندارد، بهترین وسیله از ورود عثمانی همان تخلیه ایران و رعایت بی طرفی آن است. از برلن نواب جواب داده است که دولت آلمان در اخراج کلیه قشون اجنبی از ایران موافقت دارد. ولی قدری سوءظن دارند که شاید اصرار ایران در این باب مربوط به میل و تحریک انگلیس است که می خواهند از ضعف روس استفاده نموده اقتدار خود را در ایران محکم نماید [نمایند]. اگر انگلیس و روس صمیمانه در تشکیل قوای متحدالشکل موافقت نموده، میل خود را در رعایت بی طرفی و استقلال ایران بزودی ظاهر سازند عذر و بهانه سایرین نیز مرتفع گشته، دیگر متوجه این حدود نخواهند شد والا بیم آن می رود که عنقریب با تهیه بزرگی که عثمانی به جهت حمله به بغداد دیده به صوب ایران نیز عطف عنان نموده، خاک این مملکت بدبخت

مجدداً میدان مجادله و خون ریزیهای عظیمی بشود. اقدامات سابق خودتان را جدأ و مصرأ تعقیب نموده، نتیجه را زود اطلاع دهید که وقت می گذرد و اوضاع فوالعاده [فوق العاده] موجب نگرانی است. سواد این تلگراف و تلگرافهای قبلی را در موضوع تخلیه ایران برای پاریس و رُم و آمریکا به فوریت ارسال و تاکید نمایید. در همین زمینه اقدام و شما را از نتیجه مسبوق سازند!

شماره سند: ۱۱۱

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: سفارت خانه های ایران در لندن و پتروگراد

موضوع: تخلیه ایران از قوای متفقین و متحدین

تاریخ: لیلۀ ۱۹ ذی حجه ۱۳۳۵

نمره: ۳۵۳

تعقیب نمره ۳۴۵ به لندن نواب اطلاع می دهد دولت آلمان در باب منع تجاوزات نظامی و رجعت قشون عثمانی از ایران وعده مساعدت داده اظهار می دارند دولت آلمان طرفدار استقلال و محفوظیت حدود ایران خواهد بود. ضمناً در باب رجعت قشون روس تأکیدات می کنند، اقدامات را جداً تعقیب، بهانه انگلیس را رفع و متفقین را وادار نماید نصایح مؤثره برای رجعت فوری قشون روس و انگلیس بدهند که مساعی دولت عقیم نمانده، عذری برای سایرین نماند، مراتب را به پاریس رم و واشنگتن اطلاع داده، نتیجه اقدامات را عاجلاً تلگراف نماید.

در تلگراف پطر قسمت آخر را این طور رمز کنند:

اقدامات را جداً تعقیب، بهانه روس را رفع و سفرای متفقین را متقاعد نماید رأی به رجعت فوری قشون روس بدهند که مساعی دولت عقیم نمانده، عذری برای سایرین نماند.

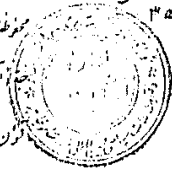
وزارت امور خارجه

اداره

سواد بزرگ لندن و پتروگراد

مور ۱۹ ذی حجه ۱۳۳۵

نمره ۳۵۳

تعقیب ۱۳۴۵ از اب رطلیح نرسه دولت آلمان در باب منع تجاوزات نظامی و رجعت قشون عثمانی از ایران وعده مساعدت داده اظهار می دارند دولت آلمان طرفدار استقلال و

محفوظیت حدود ایران خواهد بود ضمناً در باب رجعت قشون روس تأکیدات می کنند، اقدامات را جداً تعقیب، بهانه انگلیس را رفع و متفقین را وادار نماید نصایح مؤثره برای رجعت فوری

برای رجعت فوری قشون روس و انگلیس بدهند که مساعی دولت عقیم نمانده، عذری برای سایرین نماند، مراتب را به پاریس رم و واشنگتن اطلاع داده، نتیجه اقدامات را عاجلاً تلگراف نماید.

در تلگراف پطر قسمت آخر را این طور رمز کنند:

اقدامات را جداً تعقیب، بهانه روس را رفع و سفرای متفقین را متقاعد نماید رأی به رجعت فوری قشون روس بدهند که مساعی دولت عقیم نمانده، عذری برای سایرین نماند.

اقدامات را جداً تعقیب، بهانه روس را رفع و سفرای متفقین را متقاعد نماید رأی به رجعت فوری قشون روس بدهند که مساعی دولت عقیم نمانده، عذری برای سایرین نماند.

اقدامات را جداً تعقیب، بهانه روس را رفع و سفرای متفقین را متقاعد نماید رأی به رجعت فوری قشون روس بدهند که مساعی دولت عقیم نمانده، عذری برای سایرین نماند.

اقدامات را جداً تعقیب، بهانه روس را رفع و سفرای متفقین را متقاعد نماید رأی به رجعت فوری قشون روس بدهند که مساعی دولت عقیم نمانده، عذری برای سایرین نماند.

اقدامات را جداً تعقیب، بهانه روس را رفع و سفرای متفقین را متقاعد نماید رأی به رجعت فوری قشون روس بدهند که مساعی دولت عقیم نمانده، عذری برای سایرین نماند.

اقدامات را جداً تعقیب، بهانه روس را رفع و سفرای متفقین را متقاعد نماید رأی به رجعت فوری قشون روس بدهند که مساعی دولت عقیم نمانده، عذری برای سایرین نماند.

شماره سند: ۱۱۲

فرستنده: وزارت امورخارجه

گیرنده: سفارت روس

موضوع: ورود مهاجرین روس به ایران

تاریخ: ۱۹ ذی‌حجه ۱۳۳۵

نمره: ۱۲۳۵۲/۴۶۰۱

جناب جلالتمآب فخامت و مناعت نصاب دوستان استظهار مشفقاً مکرماً مهرباناً به‌طوری که به دوستدار اطلاع رسیده است این اوقات همه روزه مهاجرین روسیه با عیال و اطفال دسته دسته وارد خاک استرآباد شده و در آنجا مسکن می‌کنند و این مسئله موجب وحشت و اضطراب اهالی و ترکمانهای آن حدود شده است و معلوم نیست این مهاجرین به چه قصد و نیت بدون اجازه و استیذان از اولیای دولت علیه وارد خاک استرآباد می‌شوند و منظورشان از این مهاجرت چیست. به‌طوری که خاطر محترم آن جناب جلالتمآب مستحضر است به واسطه خشک سالی عمومی این سنوات اخیره تهیه ارزاق و وسایل معیشت برای خود اهالی آن سامان مشکل شده است. با این حالت واضح است که ورود یک جمعیت تازه براهالی با لطمه موجب عسرت گردیده و سختی معیشت سایرین را فراهم خواهد ساخت. به علاوه، به واسطه حدوث اختلافاتی که دائماً بین مهاجرین و ترکمانها در خصوص مزارع و مراتع پیدا می‌شود پیوسته نزاع طرفین را باعث گردیده، و دولت علیه را دچار محظورات و مشکلات خواهد نمود. نظر به عمل مذکوره از آن جناب جلالتمآب خواهشمند است که مقامات مربوطه را از محظورات حاصله و لزوم مخالفت مهاجرین مزبوره مطلع و مستحضر فرموده و در این ایام که ورود آنان غیر از مزید عسرت و تولید زحمت برای دولتین نتیجه‌ای [نخواهد داشت مراقبت تامه به عمل آورده، و آنها را از مهاجرت به خاک استرآباد ممنوع فرمایند. موقع را مغتنم شمرده

احترامات فایقه را تجدید می‌نمایم^۱

حاشیه:

- به این طور نوشته بفرستید.

[دچار] قتل و غارت شده ایران به کلی از هم متلاشی می شود. در غره شوال تلگراف مفصلی در موضوع روش دولت علیه و لزوم رجعت قشون عثمانی به اسلامبول مخابره کردم. هنوز جواب نرسیده، لازم است جنابعالی مراتب را درست به احتشام السلطنه حالی فرمایید، اقدام عاجلی به عمل بیاورد. یقین است خودتان هم با آن فعالیت مخصوص و وطن پرستی که دارید آنی در اجرای مقاصد دولت و جلوگیری از مصایبی که ملت را تهدید می نماید غفلت نخواهید فرمود. منتظر جواب فوری این تلگراف و نتیجه اقدامات جنابعالی هستم.

وزارت امور خارجه

اداره
سواد تلگراف برزبرین
مورخه ۲۰ ذیحجه ۱۳۳۵
نمبر ۳۵۸

۱- با یگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۵ هـ. ق، کاترن ۶۶، دوسیه ۴۳.

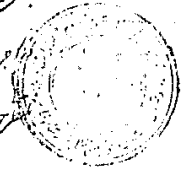
۲- سید محمد باقر میرزا و سید علی میرزا در روز ۲۰ ذیحجه ۱۳۳۵ هـ. ق در تهران درگذشتند. سید محمد باقر میرزا در روز ۲۰ ذیحجه ۱۳۳۵ هـ. ق در تهران درگذشتند. سید علی میرزا در روز ۲۰ ذیحجه ۱۳۳۵ هـ. ق در تهران درگذشتند. سید محمد باقر میرزا در روز ۲۰ ذیحجه ۱۳۳۵ هـ. ق در تهران درگذشتند. سید علی میرزا در روز ۲۰ ذیحجه ۱۳۳۵ هـ. ق در تهران درگذشتند.

www.tabarestan.info
تبرستان

وزارت امور خارجه

اداره
سواد
پور
نمره

لازم است جناب عالی مراتب را در دست بستم این تعلقه صلا فرمایید اقدام عاجل
بهرت ورد. لیکن هست خود آن هم با آن فعالیت مخصوص و وطن برتر که در این آنگاه
وزارت امور خارجه و دولت و جلوه گر از این است که وقت را آینه در این تعلقه بخوانید
مگر آسب قدری در این تگراف و توجیه اقدامات جناب عالی است.

شماره سند: ۱۱۴

فرستنده: وزارت مالیه

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: گمرک آستارا و دخالت نظامیان روس

تاریخ: ۲۵ میزان ۱۳۳۵ (۲۰ ذیحجه ۱۳۳۵)

نمره: ۶/۶۹۹۵

وزارت جلیله امور خارجه

در خصوص سوء اقدامات بعضی از قسمتهای قشون روس نسبت به بسته‌های قاچاق که
می‌بایست به گمرک نقل و تحویل شود از رئیس گمرک آستارا راپورتی به اداره کل گمرکات
رسیده که سوادش بر حسب لزوم تلوأ ارسال می‌شود. متمنی است با نظر دقت ملاحظه فرموده و
تا زمانی که مرتکبین این کار بسته‌های مزبور را به معرض فروش در نیآورده‌اند، در استرداد آنها و
جلوگیری از وقوع نظایر این گونه اقدامات با جاهای لازم مذاکره فرموده، نتیجه را اعلام فرمایند.
امضا سجع مهر: وزارت مالیه

حاشیه:

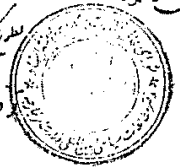
- اداره تحریرات روس سابقاً سفارت اطمینان داده بود که من بعد نظامیان این گونه بی‌نظمی و
اجحافات نخواهند کرد باز شروع شده است و این قسم تعدیات بالاخره تولید زحمت برای
اولیای دولت ایران و دولت روس خواهد کرد که چاره آن مشکل باشد هرچه زودتر رفع آنرا
نمایند بهتر خواهد بود. ۴ محرم ۳۶ نصیرالدوله.
برطبق تلگراف کارگزار اردبیل و آستارا به سفارت نوشته شده است.

وزارت امور خارجه

اداره بررس وائزه

موضوعه
نمبر
ضمیمه

بازرسی

بدرستی در وزارت امور خارجه اطلاع رسیده است و کتبی به قشون روسیه ارسال شده است و اینک در این خصوص
در کتبی از طرف وزارت امور خارجه به قشون روسیه ارسال شده است و کتبی به قشون روسیه ارسال شده است و کتبی به قشون روسیه
عده قرائت نگرانی و نگرانی قشون روسیه است و کتبی به قشون روسیه ارسال شده است و کتبی به قشون روسیه
سعی به برآورد در این باره کرده و کتبی به قشون روسیه ارسال شده است و کتبی به قشون روسیه
مانند در کتبی به قشون روسیه ارسال شده است و کتبی به قشون روسیه ارسال شده است و کتبی به قشون روسیه
مصرف قشون روسیه در این باره ارسال شده است و کتبی به قشون روسیه ارسال شده است و کتبی به قشون روسیه

شماره سند: ۱۱۶

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: سفارت روس

موضوع: تخلیه ایران از قوای دول متخاصمه

تاریخ: ۲۳ ذی حجه ۱۳۳۵

نمره: ۱۲۴۸۱

مراسله به سفارت روس

دوستدار در تعقیب مراسلات خود مورخهٔ دوم و نهم شوال ۱۳۳۵ نمره ۱۰۴۰۳ و نمره ۱۰۵۷۸ خاطر محترم آن جناب جلالتمآب را متذکر می‌سازد با اینکه اولیای دولت علیه منتظر بودند از طرف دولت بهیهٔ روسیه با تقاضاهای این دولت در تخلیهٔ خاک ایران که لازمهٔ مصونیت و بی‌طرفی آن است مساعدت بشود. متأسفانه تا به حال نتیجه [ای] ظاهر نگردیده است؛ بلکه با کمال نگرانی مشاهده می‌شود که روزبه روز بر عدهٔ قشون روس افزوده شده و از قرار مذکور جمع کثیری هم می‌خواهند در رشت توقف نمایند. دوستدار زاید می‌داند مشکلاتی را که تجاوزات قشون روس به خاک ایران همواره در روابط بین دولتین ایجاد نموده و همچنین اثرات نامطبوعی را که در اذهان عمومی تولید کرده، مجدداً به آن جناب خاطر نشان نماید. ولی لازم می‌دانم یکی از مشکلاتی را که مزید بر علت شده و اخیراً کسب اهمیت فوق‌العاده نموده متذکر شوم و آن مسئلهٔ آذوقه است، خاطر محترم به خوبی مستحضر است اوضاع معاشیهٔ اهل ایران به واسطهٔ خشکسالی و لشکرکشیهای دول متخاصمه در این مملکت دوچار [دچار] نهایت سختی و پریشانی گردیده، گذشته از اینکه این اوقات وارد نمودن آذوقه از ممالک خارجه امکان پذیر نیست، آن مقدار قلیل آذوقه هم که در خود مملکت به دست آمده و شاید چند ماهی به زحمت بتواند معاش اهالی را تأمین نماید در اغلب نقاط به مصرف احتیاجات قشونی دولت بهیه

شماره سند: ۱۱۷

فرستنده: کارگزاری رشت

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: ورود قشون روس و ترس اهالی (سوادگزارش)

تاریخ: ۲۴ ذیحجه ۱۳۳۵

نمره: ۱۷۶۹

از رشت

دو روز است لاینقطع قشون روس وارد، کاروانسرا، خانه و باغ تخلیه می‌کنند. اهالی متوحش، هیئت اتحاد اسلامی نمایندگان خود را به فومن احضار، امروز نمایش در بازار داده سواره نظام تا سبزه میدان آمده و مراجعت کردند. در ملاقات شفاهاً قونسول روس اظهار نمود برای رفع خستگی یک ماه در رشت توقف خواهند کرد. در خارج صاحب منصبان اظهار کرده‌اند دوازده هزار نفر در رشت توقف خواهد کرد. با کمی آذوقه و عدم اطاعت قشون از سرکرده‌ها، آتیه رشت فوق‌العاده خطرناک، اهالی متوحش؛ اگرچه اقدامات جدی مؤثر از طرف چاکر به عمل آمده؛ ولی باز هم جسارت می‌کند که ایالت گیلان بدون حکومت ممکن نیست. اگر سریعاً اقدامی در اعزام حکومت نشود دولت دوچار [دچار] ندامت بزرگ خواهد شد. ۱۶ میزان نمره ۱۷۶۹ مهدی فرخ!

وزارت امور خارجه

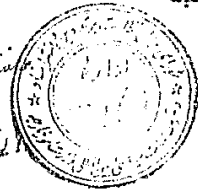
اداره دائره

مورخه ۲۴ ذیحجه ۱۳۳۵

امره

ضمیمه

از رشت

دو روز است لاینقطع قشون روس وارد، کاروانسرا، خانه و باغ تخلیه می‌کنند. اهالی متوحش، هیئت اتحاد اسلامی نمایندگان خود را به فومن احضار، امروز نمایش در بازار داده سواره نظام تا سبزه میدان آمده و مراجعت کردند. در ملاقات شفاهاً قونسول روس اظهار نمود برای رفع خستگی یک ماه در رشت توقف خواهند کرد. در خارج صاحب منصبان اظهار کرده‌اند دوازده هزار نفر در رشت توقف خواهد کرد. با کمی آذوقه و عدم اطاعت قشون از سرکرده‌ها، آتیه رشت فوق‌العاده خطرناک، اهالی متوحش؛ اگرچه اقدامات جدی مؤثر از طرف چاکر به عمل آمده؛ ولی باز هم جسارت می‌کند که ایالت گیلان بدون حکومت ممکن نیست. اگر سریعاً اقدامی در اعزام حکومت نشود دولت دوچار [دچار] ندامت بزرگ خواهد شد. ۱۶ میزان نمره ۱۷۶۹ مهدی فرخ!

شماره سند: ۱۱۸

فرستنده: سفارت ایران در برلن

گیرنده: سفارتخانه‌های ایران در لندن، پاریس، پتروگراد و رم

موضوع: تخلیه ایران از قوای دولت متخاصمه

تاریخ: ۲۸ ذی‌حجه ۱۳۳۵.

نمره: ۶۴۸

سواد مراسله متحدالمآل سفارت برلن که به سفارتخانه‌های [سفارتخانه‌های] دولت علیه در لندن و پاریس و پتروگراد و رم ارسال شده است در تاریخ ۲۸ ذی‌حجه ۱۳۳۵.

در ضمن اقداماتی که دولت علیه در این اوقات راجع به تخلیه ایران از قشون خارجه نموده است به این سفارت نیز تعلیماتی داده بودند که در خصوص خارج شدن قشون عثمانی از خاک ایران جلب مساعدت از دولت آلمان بنماید. سفارت هم در زمینه مضمون تلگرافی که از دولت در این باب رسیده بود با وزیر خارجه آلمان جناب مسیوکولمان اخیراً دو مجلس صحبت‌های لازمه نمود. اظهارات معظم‌له را در مساعدت دولت آلمان در این باب و در خصوص اینکه دولت آلمان طرفدار استقلال تام دولت ایران و صیانت حدود و ثغور خاک ایران خواهد شد، اصغاف نموده و بالاخره مضمون تلگراف دولت را در ۱۳ سپتامبر مطابق ۲۵ ذی‌قعدة ۱۳۳۵ به شخص وزیر امور خارجه تقدیم داشت. امروز جوابی کتباً از وزارت امور خارجه آلمان رسیده که سوادى از آن لفاً ارسال شد. چنانچه ملاحظه می‌فرمایید می‌نویسند: دولت امپراطوری آلمان حاضر است از هر اقدامی که بتواند بی‌طرفی کامل ایران و استقلال حکومت آنرا تأمین کند طرفداری می‌نماید. در صورتی که دولتین انگلیس و روس نیز بی‌طرفی ایران را منظور داشته و قشون خود را که به واسطه تصرف خاک ایران، حدود عثمانی را تهدید می‌کند از ایران خارج کنند به این شرایط دولت امپراطوری به رجعت قشون متحدین که هنوز در ایران باقی هستند حاضر

است رضایت داده و در این باب با متحدین خود گفتگو نماید. مراتب را به آن سفارت سنیه اطلاع داد که برحسب دستور وزارت جلیله خارجه هر اقدامی در این زمینه لازم بدانند بفرمایند و اگر از طرف متفقین هم، چنین تعهدی بشود این سفارت را برای تأیید کار مسبوق فرمایند. امضا حسینی^۱

۱. بایگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۵ ه. ق، کارتن ۶۶، دوسیه ۴۳.

از ترتیبی که لیانازوف برای تأدیه قسط هذه السنه ۱۹۱۷ توسط سفارت پیشنهاد می‌نماید این طور مستفاد می‌شود کمپانی می‌خواهد به عوض یکصد و هشتاد هزار منات طلا، دویست و هشتاد و هشت هزار، از منات کاغذ بدهد و بنابراین مبلغی که به کورس امروز عاید دولت خواهد شد در صورتی که شش منات و شصت و شش کپیک را یک تومان حساب نماییم و حال آنکه مظنه فعلی کمتر از سی شاهی است فقط چهل و سه هزار و دویست تومان یعنی نسبت به سنه ماضیه باز هفده هزار و هفتصد و چهل و هشت تومان و کسری کمتر خواهد بود و نسبت به وجهی که از این بابت در سنوات قبل به دولت می‌رسد، شصت و چهار هزار و هشتصد تومان ضرر دولت از این بابت خواهد شد.

خبری که وزارت جلیلهٔ مالیه برای وصول مال الاجاره هذه السنه ۱۹۱۷ در نظر داشت و به همین ملاحظه قبوض رسید مال الاجاره ۱۹۱۷ از قرار نیم امپریال تهیه و ارسال شد این بود که اگر لیانازوف امسال هم حاضر نشود که آن قدر منات کاغذ به دولت ایران بدهد که از تسعیر معادل مبلغی که قبل از تنزل فوق العاده منات به دولت می‌رسد، حالیه نیز برسد از طرف دولت علیه ایران به مشارالیه تکلیف شود که یکصد و هشتاد هزار منات طلا تنخواه مال الاجاره سنه ۱۹۱۷ را خود در پطروگراد به اداره مرکزی بانک استقراضی بابت کوپن استقراض ۱۹۰۲/۱۹۰۰ بپردازد و در عوض شعبه بانک استقراضی در طهران مطابق مظنه [ای] که منات طلا را با دولت محسوب می‌دارد از عایدات گمرکات شمال در مقابل وجه مأخوذه از لیانازوف به پول ایران به دولت بدهد.

چون وجه مال الاجاره شیلات بحر خزر مثل کوپن استقراض باید به قرار منات طلا کارسازی شود؛ بنابراین نه برای بانک استقراضی و نه برای کمپانی لیانازوف عذری در قبول و تأدیه این یکصد و هشتاد هزار منات طلا باقی نخواهد ماند و سفارت دولت بهیه روس هم در مقابل گفتگوهای لیانازوف موقع اعتراض نخواهد داشت. و فایده [ای] که برای دولت علیه ایران دارد این است که فعلاً بانک استقراضی به عنوان اینکه کوپن باید به منات طلا کارسازی شود

هریک تومان را در عوض یک منات و هفتاد و پنج کپیک برداشت می‌نماید و اگر یکصد و هشتاد هزار منات طلا از وجه کوپن در پطروگراد پرداخته شود، از همان قرار وجهی که بانک باید از عایدات گمرکات شمال ایران مسترد دارد بیش از یکصد و سه هزار تومان خواهد بود و فایده قطعی دولت ایران نسبت به پیشنهادی که در یادداشت سفارت بهیه روس مندرج است بیش از پنجاه و نه هزار و هشتصد تومان می‌شود.

امضا محمود^۱

شماره سند: ۱۲۰

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: احمد شاه قاجار

موضوع: شیلات

تاریخ: ۹ ربیع الثانی ۱۳۳۵

نمره: —

از لحاظ مبارک میگذرد

در باب تقاضای سفارت روس راجع به کمپانی لیانازوف و اینکه خواسته‌اند کمپانی مذکور تشکیل کمپانی سهامی بنماید به قراردادهای لیانازوف مراجعه و مخصوصاً با مسیوگریگوریف نماینده لیانازوفها ملاقات و این طور مراتب به او تشریح شد که به موجب ماده دویم کتترات مورخه ۱۸۹۶ مطابق ۱۳۱۴ که این طور مذاکرات (اگر چنانچه برای ترقی کل صیادی شیلات مسیوگریگوری لیانازوف بخواهد برای خود شرکا قرار بدهد. لهذا، از این تاریخ به بعد مجاز مختار است که هر وقت از اوقات لازم بداند از روی قانون مملکتی روسیه در انعقاد و دایر نمودن آن شراکت مختار خواهد بود) حق تشکیل کمپانی سهامی داده شده؛ ولی در کتتراته‌های بعد راجع به این مسئله اشاره کرد و بنابراین این همه صلاحیت خود را از دست داده است، اظهار داشت که اولاً هم دو قرار داد ۱۸۹۶ به قوت خود باقی است. زیرا این قرارداد آخرین کتترات قانونی است که با دولت منعقد شده و قرار داد ۱۹۰۶ مطابق ۱۳۲۴ ضمیمه و در تکمیل آن است. به طوری که این ضمیمه مواد قرارداد اصلی را از قوت خود بی اثر نمی داند و ثانیاً در اینجا سوء تفاهمی حاصل شده، من ناگزیرم توضیح بدهم که مقصود صاحب امتیاز تأسیس کمپانی سهامی به معنی حقیقی آن نیست. زیرا به طوری که ملاحظه می فرمایید مدت هشت سال از موعد ختم این امتیاز باقی است و این قرارداد به طور قطع در سال ۱۹۲۵ خاتمه خواهد

یافت. بنابراین کدام سرمایه‌دار سهام شرکت یا امتیازی را که موعد آن هشت سال باشد ابتیاع خواهد نمود. پس از این توضیح معلوم می شد که مقصود ما تأسیس شرکت حقیقی سهامی نیست؛ بلکه منظور این است چنانچه صقار [صقار] صاحب امتیاز اصلی کسر شده و در صدد تفکیک اموال خود بین ورثه و شرکا هستند، می خواهند این امتیاز را به عده شرکا و سرمایه آنها تقسیم کنند که سهم هر یک معلوم شده و به یک طرز اداره و نظمی این کمپانی بقیه مدت امتیاز خود را به خاتمه برسانند. مراتب را به عرض رسانید تا به هر طور رأی مبارک متوجه گردد جواب یادداشت سفارت نوشته شود. عین قرارداد ۱۸۹۶ و ضمیمه آن قرار داد ۱۹۰۶ لفاً از لحاظ مبارک می گذرد. فدوی امضاء^۱

تمام کتتراتها و قراردادهای راجعه به شیلات و اجاره‌داری لیانازوفها را از دفتر وزارت امور خارجه گرفته مراجعه نمود، فقط در آخرین کتترات و قراردادی که برای مدت پنج سال از تاریخ غره اکتبر ۱۹۲۰ تا غره اکتبر ۱۹۲۵ منعقد گردیده و تاریخ تحریر این قرارداد دهم اکتبر ۱۸۹۶ مطابق ۱۴ جمادی‌الاولی ۱۳۱۴ می باشد این ماده مندرج گردیده که (اگر چنانچه برای ترقی کل صیادی شیلات مستأجر بخواهد برای خود شرکا قرار بدهد از این تاریخ به بعد مجاز و مختار است که هر وقت از اوقات لازم بداند از روی قانون مملکتی روسیه در انعقاد و دایر نمودن آن شراکت مختار خواهد بود) اولاً تصور می کنم این ماده فقط شامل مدت اجاره اخیر از غره اکتبر ۱۹۲۰ تا غره اکتبر ۱۹۲۵ که پنج سال بوده باشد می شود که در آن مدت مستأجر می تواند برای خود شرکایی نیز داشته باشد، به تاریخ تحریر قرارداد گویا شامل نشود. زیرا؛ در ماده اول که تاریخ اعتبار قرارداد را توضیح می نماید تأیید می کند که عبارت (از این تاریخ به بعد) که در ماده دویم برای داشتن شرکا قید شده مقصود همان تاریخ اجاره است که در این قرارداد نسبت به آن بسته شده ثانیاً این عبارت که اگر بخواهد برای خود شرکا قرار بدهد دلالت براینکه شرکت آکسیوننی باشد نمی نماید که در مراسله سفارت به تشکیل شرکت آکسیوننی اسم برده شد. این بود

۱. بایگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۵ ه. ق، کارتن ۶۴، دوسیه ۳.

شماره سند: ۱۲۱

فرستنده: —

گیرنده: —

موضوع: شیلات: سهم الارث وراث سردار همایون

تاریخ: ۱۷ شوال مطابق ۱۴ اسلوئیلان ۱۳۳۵

نمره: ۵۶/۹۶۴

امضا کنندگان ذیل ورثه مرحوم مبرور مدیرالملک سردار همایون طاب الله ثراه وکیل و وکیل در توکیل خودمان قرار دادیم، جناب فخامت نصاب، عمدة التجار، مسیو ژرژ استرامبولی زیدمجده العالی را از بابت شیل چکردیر که به موجب فرمان لازم الاذعان مرحوم مغفور مظفرالدین شاه قاجار طاب الله مضجعه از املاک اختصاصی ورثه مرحوم مبرور سردار همایون است که به موجب چند طغرا اجازه نامه جات معتبره سالها در تصرف مرحوم سردار همایون بوده، مالکانه عمل می نمودند و یکرائف نماینده دولت بهیه روسیه از ید مرحوم سردار همایون عنفاً انتزاع کرده و به اداره لیانازوف برگزار نموده و مرحوم سردار همایون از ترس گذاشته به مذاکره حالیه رجوع نماید. فلنذا، جناب مسیو ژرژ وکیل و وکیل در توکیل است که تمام اجرت سنوات ماضیه را از ید غاصبانة اداره لیانازوف اخذ کرده و عین شیل را نیز از ید مغصوبه اداره لیانازوف انتزاع نماید و به ورثه این مرحوم که اینجانبون [اینجانبان] باشیم تسلیم دارد. تحریر آفی یوم سه شنبه چهارم شهر شوال المکرم هذه السنه ثیلان ۱۳۳۵. و در ضمن العقد شرط شد چنانچه وکیل محترم بخواهد این عمل را به نحو صلح خاتمه دهد باید به اطلاع تصویب اینجانبون رسیده باشد. فی التاریخ الفوق^۱

محل مهر جمیل السلطنه محل مهر امجد السلطنه محل مهر محترم الملک

حاشیه: سواد از روی اصلی که در نزد استرامبولی است تطبیق شده است. مورخه ۴ ذی قعدة ۳۵. امضاء: ژرژ استرومبولی

به تاریخ ۱۷ شهر شوال مطابق ۱۴ برج اسد ثیلان ۱۳۳۵ ثبت دفتر کارگزاری مهام خارجه گیلان گردید. معاضد الملک محل مهر دولتی و الصاق تمبر. محل مهر محترم الملک - محل مهر امجد السلطنه - محل مهر جمیل السلطنه - محل مهر شد. امیر همایون - نمره ۱۶۸/۲۴۹

شماره سند: ۱۲۴
فرستنده: دکتر آقایان - وکیل
گیرنده: وزارت امور خارجه
موضوع: شیلات
تاریخ: ۲۳ ذیحجه ۱۳۳۵
نمره: ۱۸۹۵

وزارت جلیله امور خارجه

چون دهنه رودخانه چکردیر در سرملک اختصاصی مرحوم جناب جلالتمآب اجل آقای مدیرالملک امیر تومان سردارهمایون واقع بود، اعلیحضرت مظفرالدین شاه در تاریخ شهر رجب (۱۳۲۰) به موجب یک طغرا فرمان که سواد آن ضمیمه همین عرضحال است دهنه رودخانه مزبوره را به مرحوم سردار همایون واگذار و مرحمت فرمودند و از آن تاریخ آن مرحوم مالک و متصرف شیل مزبور بوده، تا اینکه در سنه (۱۳۲۹) در موقعی که شیل مزبور در اجاره جناب آقای میرزا کریمخان بوده به تحریک اداره لیانازوف ژنرال فونسولگری روس مقیم گیلان شیل مزبور را ضبط نموده به تصرف اداره لیانازوف داده است.

نظر به اینکه مالکیت مرحوم سردار همایون محرز است؛ لهذا این تصرف اداره لیانازوف عدوانی است. مستدعی است به توسط مقامات لازمه به اداره لیانازوف مفاد این عرضحال را ابلاغ فرموده حکم بر استرداد شیل و عایدات سنواتی آن بفرمایند. امضا: دکتر آقایان

حاشیه:

- اداره تحریرات روس سواد این اوراق را به کارگزاری گیلان بفرستید و آنجا هم به قونسول روس

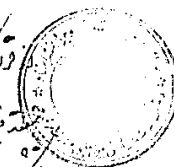

سفارت دولت قویشوکت روسیه
در ایران

مورخه بم فرم ۱۳۳۵

نمره ۲۲۹

الدین

دوره گذاردن که باز جناب روسیه بفرستد بفرمایند که در این باره در روز ۱۸۹۵
بفرستد بفرمایند که در این باره در روز ۱۸۹۵
بفرستد بفرمایند که در این باره در روز ۱۸۹۵
بفرستد بفرمایند که در این باره در روز ۱۸۹۵

Handwritten signature

Handwritten notes and signatures

نسخه ایچو...
از دست...

شماره سند: ۱۲۵

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: کارگزاری گیلان

موضوع: شیلات

تاریخ: سلخ ذی حجه ۱۳۳۵

نمره: ۱۴۴۷۱/۳۸۹۲

به کارگزاری گیلان

دکتر آقایان وکیل ورثه مرحوم سردار همیون شرحی راجع به دهنه رودخانه چکردیر به وزارت خارجه نوشته است که سواد آن را به انضمام سواد فرمان مرحوم مظفرالدین شاه طاب سراه لغاً ارسال و تأکید می نماید به وسیله قونسولگری روس به لیانازوفها ابلاغ نمایند، اگر در مقابل این اظهارات وکیل طرف، حرف مقرون به حسابی دارند وکیلی تعیین و در محکمه رسمی ابراز نمایند تا حکم به حقانیت طرفی که محق است داده شود. امضا: نصیرالدوله^۱

حاشیه:

- ۲۸ ذی حجه سواد عریضه دکتر آقایان و سواد فرمان مرحوم مظفرالدین شاه فرستاده خواهد شد.

نوع مسوده: <i>مکتوب</i>	وزارت امور خارجه	نمره عمومی: <i>۱۴۴۷۱</i>
موضوع مسوده: <i>شیلات</i>	تاریخ: <i>۱۳۳۵</i>	نمره خصوصی: <i>۳۸۹۲</i>
صیغه: <i>تعمیر</i>	تاریخ: <i>۱۳۳۵</i>	کارتن: <i>۶۴</i>
پاک بویس کنده:		دوسه: <i>۳</i>

بکارگزاری گیلان
 سرکار آقایان وکیل ورثه مرحوم سردار همیون شرحی راجع به دهنه رودخانه چکردیر
 وزارت خارجه نوشته است که سواد آن را به انضمام سواد فرمان مرحوم مظفرالدین شاه
 طاب سراه لغاً ارسال و تأکید می نماید به وسیله قونسولگری روس به لیانازوفها ابلاغ نمایند،
 اگر در مقابل این اظهارات وکیل طرف، حرف مقرون به حسابی دارند وکیلی تعیین و در محکمه
 رسمی ابراز نمایند تا حکم به حقانیت طرفی که محق است داده شود. امضا: نصیرالدوله^۱

۲۸ ذی حجه سواد عریضه دکتر آقایان و سواد فرمان مرحوم مظفرالدین شاه فرستاده خواهد شد.

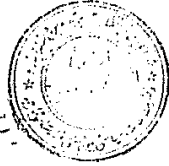
۱. بایگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۵. ه. ق، کارتن ۶۴، دوسیه ۴.

АКАКІЙ МЕӨӨДІГВИЧЪ
ХОШТАРІЯ.

Телефонъ № 42-58.

۳۰۴

Москва
Дату 9го января 1914 г.
Секретарь

Министръ Народнаго Просвѣщенія

Въ виду того что въ 1913 году на содержание Министерства Народнаго Просвѣщенія изъ казеннаго бюджета ассигновано 100 000 000 руб.

в то время какъ на содержание Министерства Народнаго Просвѣщенія изъ казеннаго бюджета ассигновано 100 000 000 руб.

Секретарь

Акакии Меѳодіевичъ
Хоштарія

۳۰۳

شماره سند: ۱۲۶

فرستنده: خوشتاریا

گیرنده: رئیس الوزرا

موضوع: پرداخت صدی دو امتیاز به وزارت معارف

تاریخ: ۹ یانوار (۱۵ ربیع الاول) ۱۳۳۵

نمره: —

مقام منیع حضرت مستطاب اجل اشرف ارفع آقای رئیس الوزرا مدظله العالی

جهت مصارف خیریه این جانب حاضر گردیده که مبلغ بیست هزار منات توسط

گماشتگان حضرت مستطاب اجل اشرف آقای وزیر معارف کارسازی دارد. زیاده زحمت است.

احترامات فایقه را تجدید می نماید. آکاکی میفودی یونییج خوشتاریا

Адресъ для писемъ: Вязь, уѣ. Дорожской и Почтовой, № 72. а. Шегназиса
Телерамоч. Вязь, ХОШТАРІЯ.

شماره سند: ۱۲۸

فرستنده: پودکورسکی رئیس شرکت راه انزلی - تهران

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: امتیاز ساختن خطوط راه آهن در ایالات خراسان و استرآباد (ترجمه)^۱

تاریخ: ۲۱ ژوئن ۱۹۱۷ (۱ رمضان ۱۳۳۵)

نمره: —

حضرت اشرف وزیر امور خارجه

جناب وزیر مختار روس به تاریخ ۶/۱۹ نوامبر ۱۹۱۶ در تحت نمره ۶۶۱۵ یادداشتی که متضمن پروژه [پروژه] راجع به امتیاز ساختن خطوط آهن در ایالات خراسان و استرآباد است تقدیم دولت ایران نمود و فعلاً پروژه مزبور در وزارت خارجه موجود است خطی که به پروژه مذکور زیاد از حد مربوط است خطی است که در طول ساحل بحر خزر سیر نماید. این خط از سرحد روس و ایران در نقطه آستارا شروع شده و از رشت عبور نموده و به استرآباد منتهی خواهد گشت. شرکت راه انزلی - تهران که به موجب اصل دهم امتیاز نامه خود که در سال ۱۳۱۰ از طرف اعلیحضرت شاه به وی اعطا شده است حق رجحان اولویت برای استفاده از خطوط آهن سواحل بحر خزر به تهران را دارد زیاد از حد به ساختن خط سابق الذکر ذی نفع بوده و علاقمند است. لہذا، شرکت مذکور با کمال افتخار از آن حضرت اشرف استدعا می نماید که حق ساختن و استفاده خط آهنی که از سرحد روس و ایران در آستارا شروع شده و از رشت به سمت استرآباد سیر نماید با حق ساختن شعباتی که به سوی معادن واقعه در مسیر خط مذکور ممتد است به شرکت مذکور اعطا نمایند. خط سابق الذکر به خطوط آهن ایالات خراسان و استرآباد کاملاً مربوط و در امتداد مستقیم آنها واقع است. امضا، رئیس شرکت راه انزلی - تهران. پودکورسکی^۲

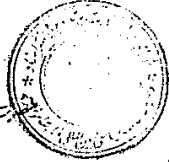
۱. متن لاتین نیز ضمیمه است.

۲. بایگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۶ هـ. ق، کارتن ۳۶، دوسیه ۲۵.

مورخه ۱۲ اردیبهشت ۱۹۱۷

ترجمه دفتر پودکورسکی

بسمت اشرف وزیر امور خارجه

جناب وزیر مختار روس بتاريخ ۶/۱۹ نوامبر ۱۹۱۶ در تحت نمره ۶۶۱۵ یادداشتی که متضمن پروژه راجع امتیاز ساختن خطوط آهن در ایالات خراسان و استرآباد است تقدیم دولت ایران نمود و فعلاً پروژه مزبور در وزارت خارجه موجود است خطی که به پروژه مذکور زیاد از حد مربوط است خطی است که در طول ساحل بحر خزر سیر نماید. این خط از سرحد روس و ایران در نقطه آستارا شروع شده و از رشت عبور نموده و به استرآباد منتهی خواهد گشت. شرکت راه انزلی - تهران که به موجب اصل دهم امتیاز نامه خود که در سال ۱۳۱۰ از طرف اعلیحضرت شاه به وی اعطا شده است حق رجحان اولویت برای استفاده از خطوط آهن سواحل بحر خزر به تهران را دارد زیاد از حد به ساختن خط سابق الذکر ذی نفع بوده و علاقمند است. لہذا، شرکت مذکور با کمال افتخار از آن حضرت اشرف استدعا می نماید که حق ساختن و استفاده خط آهنی که از سرحد روس و ایران در آستارا شروع شده و از رشت به سمت استرآباد سیر نماید با حق ساختن شعباتی که به سوی معادن واقعه در مسیر خط مذکور ممتد است به شرکت مذکور اعطا نمایند. خط سابق الذکر به خطوط آهن ایالات خراسان و استرآباد کاملاً مربوط و در امتداد مستقیم آنها واقع است.

موضوع: امتیاز ساختن خطوط راه آهن در ایالات خراسان و استرآباد (ترجمه)^۱

تاریخ: ۲۱ ژوئن ۱۹۱۷ (۱ رمضان ۱۳۳۵)

نمره: —

حضرت اشرف وزیر امور خارجه

جناب وزیر مختار روس به تاریخ ۶/۱۹ نوامبر ۱۹۱۶ در تحت نمره ۶۶۱۵ یادداشتی که متضمن پروژه [پروژه] راجع به امتیاز ساختن خطوط آهن در ایالات خراسان و استرآباد است تقدیم دولت ایران نمود و فعلاً پروژه مزبور در وزارت خارجه موجود است خطی که به پروژه مذکور زیاد از حد مربوط است خطی است که در طول ساحل بحر خزر سیر نماید. این خط از سرحد روس و ایران در نقطه آستارا شروع شده و از رشت عبور نموده و به استرآباد منتهی خواهد گشت. شرکت راه انزلی - تهران که به موجب اصل دهم امتیاز نامه خود که در سال ۱۳۱۰ از طرف اعلیحضرت شاه به وی اعطا شده است حق رجحان اولویت برای استفاده از خطوط آهن سواحل بحر خزر به تهران را دارد زیاد از حد به ساختن خط سابق الذکر ذی نفع بوده و علاقمند است. لہذا، شرکت مذکور با کمال افتخار از آن حضرت اشرف استدعا می نماید که حق ساختن و استفاده خط آهنی که از سرحد روس و ایران در آستارا شروع شده و از رشت به سمت استرآباد سیر نماید با حق ساختن شعباتی که به سوی معادن واقعه در مسیر خط مذکور ممتد است به شرکت مذکور اعطا نمایند. خط سابق الذکر به خطوط آهن ایالات خراسان و استرآباد کاملاً مربوط و در امتداد مستقیم آنها واقع است.

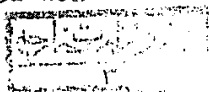
امضا: رئیس شرکت راه انزلی - تهران
(پودکورسکی)

tation d'une ligne de chemin de fer partant de la frontière russo-persane à Astara et se dirigeant par Rescht sur Astrabad y compris celui de construction d'embranchements vers les mines situées sur le parcours des dites lignes, ^{qui} étroitement liées à celles des provinces du Khorossan et d'Astrabad, en formeraient le prolongement direct.

Le Président de la Société de la route Enzeli-Téhéran.

A. P. Goussak

Le 8e Juin 1914. Téhéran.
N 138

A Son Altesse Monsieur le Ministre des Affaires Etrangères de Perse.

Le Ministère des Affaires Etrangères de Perse dispose d'un projet de concession pour la construction et l'exploitation de lignes de chemin de fer dans les provinces du Khorossan et d'Astrabad - projet transmis au Gouvernement Persan par une note spéciale de Son Excellence le Ministre de Russie en date du 6/19 Novembre 1916 No 6615.-

Etroitement lié à ce projet se trouve celui de la construction d'une ligne de chemin de fer longeant la côte de la Mer Caspienne en partant de la frontière russo-persane au point d'Astara pour se diriger par Rescht jusqu'à Astrabad. Cette dernière ligne de chemin de fer touche de fort près aux intérêts de la Société de la route d'Enzeli-Téhéran, laquelle en vertu du § 10 de la concession, accordée par Sa Majesté le Chah en l'an 1310, possède le droit de préférence pour l'exploitation des lignes de chemin de fer allant de la côte de la Mer Caspienne vers Téhéran.

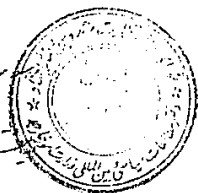
En conséquence, la Société de la route d'Enzeli-Téhéran a l'honneur de prier Votre Altesse de bien vouloir réserver à la susdite Société le droit d'option pour la construction et l'explo

وزارت امور خارجه

ترجمه صورت پروتکل است. مورخه ۲۴ ژوئن ۱۹۱۷

نقش روانه

مورخه ۲۳/۱۰/۱۹۱۰ شهر جاری ۴۲۲۵ ...
در روز جمعه ...
مهرت ...

شماره سند: ۱۲۹

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: سفارت روس

موضوع: امتیاز ساختن خطوط راه آهن ایالات خراسان و استرآباد (ترجمه)

تاریخ: ۲۹ ژوئن ۱۹۱۷

نمره: —

آقای شارژدافر

مراسله مورخه ۲۳/۱۰ شهر جاری نمره ۴۲۲۵ منظم به درخواست مسیو پودگروسکی رئیس راه انزلی به تهران عزووصول یافت. در تعقیب مذاکراتی که در این مورد به عمل آمده است خاطر عالی را به این نکته جلب می‌نمایم که به موجب قانون اساسی مملکتی دولت نمی‌تواند در نبودن مجلس (که فعلاً مشغول انتخابات آن می‌باشند) در این گونه مسائل که موضوع یادداشت مورخه ۲۳/۱۰ شهر جاری شما و یادداشت جناب مسیو اتر مورخه ۱۹/۶، ۱۹۱۶، نمره ۶۶۱۵ می‌باشد، وارد مذاکره شود.

مراتب احترامات ... امضا محمد علی^۱

شماره سند: ۱۳۰

فرستنده: —

گیرنده: —

موضوع: قرارداد راه آهن پيله بازار به رشت

تاریخ: ۱۹۱۶ (۱۳۳۵)

نمره: —

مابین جناب مشاورالممالک وزیر امور خارجه از جانب دولت علیه ایران از طرفی و مدیر راه انزلی به طهران مسیو یاروش که نماینده اداره مرکزی شرکت راه انزلی به طهران است از طرف دیگر شروط ذیل در خصوص راه آهن پيله بازار منعقد گردید.

فصل اول - دولت علیه ایران به نماینده اداره مرکزی راه انزلی به طهران اجازه می دهد که در راه شوسه پيله بازار راه آهنی بسازد که نسبت به راههای آهن معمول کم عرض تر باشد. فاصله مابین ریلها از هفتاد و پنج الی یکصد سانتیمتر [سانتیمتر] باشد.

فصل دوم - خط آهن مزبور از پيله بازار شروع شده در امتداد راه شوسه تا پل معروف به پل یادکورسکی یا پل بوسار، کشیده می شود و از آنجا تا گاراژ مسیو خوشتاریا واقع در شهر رشت ممتد می گردد در صورت لزوم این خط را تا سرزنجیر پاخیطرنوف مقابل قونسولخانه روس در رشت امتداد داده می شود.

فصل سیم - مدت اعتبار این قرارداد ده ساله مقرر می شود به انضمام حق امتداد آن به همین شروط تا آخر مدت اعتبار امتیاز راه انزلی به طهران یعنی سنه ۱۹۷۰ (یکهزار و نهصد و هفتاد و سی و پنج).

فصل چهارم - اداره مرکزی راه انزلی به طهران از قرار صدی شانزده از منافع خلص راه آهن پيله بازار به رشت را به دولت علیه ایران کارسازی خواهد نمود. مقصود از منافع خلص

عایداتی است که بعد از وضع مخارج ضروریه اداری و نگاهداری را از کل منافع باقی می ماند. شرط پنجم - صدی شانزده از منافع خلص به دولت علیه ایران همه ساله به توسط اداره مرکزی شرکت راه انزلی به طهران پرداخته می شود. پس از ترتیب صورت حساب اداره مرکزی شرکت که دیرتر از مای ماه روسی طول نمی کشد.

شرط ششم - صدی شانزده از منافع خلص مذکور به دولت علیه ایران به توسط وزارت فواید عامه تسلیم می شود. اگر دولت علیه ایران بخواهد صحت حساب را تفتیش نماید رجوع به صورت میزان حساب می شود که به امضای سفارت دولت بیهی روسیه رسیده و رسماً تصدیق شده باشد، چنانچه همین ترتیب برای بندرانزلی معمول است.

شرط هفتم - دولت علیه ایران به شرکت راه انزلی به طهران اجازه می دهد که از آلات و ادوات و ماشین آنچه را که برای ساختن و دایر نمودن راه آهن مذکور لازم باشد بدون دادن حقوق گمرکی وارد کرده پس از معاینه گمرکی دریافت دارد. بدیهی است که نطف [نفت] و روغن برای مصرف ماشین بخار نیز از ادای حقوق گمرکی معاف خواهد بود.

شرط هشتم - اگر از تاریخ امضای این قرارداد در مدت یک سال شروع به ساختن و تمام کردن این راه آهن نشود این قرارداد از درجه اعتبار ساقط است.

شرط نهم - تعرفه کرایه حمل بارها از پيله بازار تا گاراژ مسیو خوشتاریا نظر به تقاضای موسم سال و قطر بار از قرار پوطلی گران تراز هشت شاهی و ارزانتر از شش شاهی نخواهد بود.

شرط دهم - در صورتی که شرکتی برای ساختن این راه تأسیس شود اتباع ایران حق شرکت خواهند داشت.

شرط یازدهم - غیر از مستخدمین مخصوص که عالم و استادکارند سایر اجزا نباید از اتباع ایران باشند.

شرط دوازدهم - حمل پست دولتی غیر از امانات پستی مجانی خواهد بود.

شرط سیزدهم - اگر تلفنی برای سرویس راه امتداد دادند فقط برای سرویس خواهد بود،

شماره سند: ۱۳۱

فرستنده: اداره گمرک آستارا

گیرنده: وزارت مالیه

موضوع: گمرک آستارا و دخالت نظامیان روس

تاریخ: ۲۵ میزان ۱۲۹۶ (۱ محرم ۱۳۳۶)

نمره: ۲۰۵۰۹

وزارت جلیله مالیه

توقیراً به استحضار خاطر عالی می‌رساند که به موجب تلگرافی که از رئیس گمرک آستارا رسیده، در تاریخ ۱۳ اکتبر جاری سه ساعت قبل از ظهر قایق بارداری از روسیه وارد و می‌خواست است خود را به پل گمرک ایران برساند. نظامیان روس که در بارکاس^۱ متعلق به اشکیوف نشسته بودند نزدیک شده و قایق را توقیف کردند. در این اثنا پسر صاحب مال که حسنعلی نامی است دستور داد که چند تیرتفنگ به طرف بارکاس خالی کنند و این کار موجب مداخله سربازان روس گردیده، هنگامه خونینی در جلوی گمرک ظهور نموده است. روزدیگر طرف ظهر قایق دیگری را نیز به همین ترتیب توقف و اقداماتی که در نزد مصادر نظامی به جهت استرداد اموال توقیفی به عمل آمده مطلقاً بی‌نتیجه مانده است. مع‌ذالک رئیس گمرک آستارا دست نکشیده و فوق‌العاده جهد می‌کند که شاید اسبابها را مسترد بدارد. این قضیه بخوبی ثابت می‌کند که کار تهور و تجری نظامیان روس خیلی بالا گرفته؛ زیرا تمام مقابلات و قراردادهای پایمال کرده و در خاک ایران به ضبط و توقیف اموال و اجناس مشغول شدند. به عقیده این اداره، هیئت محترم دولت باید جداً با مقامات دیپلماتیک وارد مذاکره و حتی به مصادر پطروگراد مراجعه و نوعی فرمایند که باین اوضاع ناگوار که در نتیجه اغتشاش کاری سربازان خود سر روس تولید شده است خاتمه داده شود (مدیرکل امینی^۲). امضاء و سجع مهر.

какой преуспевать в 19-м году в 1-й
концерте общества Эвонга - Т. Карей -
оней дороге на постройку железной ст-
р. Эвонга до г. Иваницы.

Уполномоченный Эвонга
Эвонга
8 Февраля 1916г.

۱. کشتی کوچک، زورق، قایق موتوری (مأخوذة از روسی)

۲. بایگانی اسناد وزارت امور خارجه، سال ۱۳۳۶ هـ. ق، کارتن ۳۷، دوسیه ۲۱.

جمهوری اسلامی ایران - وزارت مالیه

اداره امور گمرکات
سواد گمرکات روس
مورخه ۲۵ ر. ۱۲۳۶
شماره ۲۰۵۰۹

درست میسر است

بسم الله الرحمن الرحيم
مخاطب به سرکار عالی
موضوع: قاجاق توتون توسط نظامیان روس (سواد گزارش حکومت انزلی)
تاریخ: ۲۲ اکتبر ۱۹۱۷ (۵ محرم ۱۳۳۶)
نمره: ۴۷۰۲

شماره سند: ۱۳۲

فرستنده: وزارت مالیه

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: قاجاق توتون توسط نظامیان روس (سواد گزارش حکومت انزلی)

تاریخ: ۲۲ اکتبر ۱۹۱۷ (۵ محرم ۱۳۳۶)

نمره: ۴۷۰۲

اداره کل گمرکات چندی است سربازان روس در موقع رفتن به بادکوبه مقادیر خطیره توتون با خود حمل می کنند و مطلقاً نمی توان از آنها حقوق خروجی مأخوذ داشت. همچنین، ملاحظان جهاز مریضخانه موسوم به اینکویلف که هفته [ای] دو مرتبه به انزلی می آمد همین کار را کرده، به علاوه، در هر دفعه چندین صد عدد تخم میغ که هیچ گونه تاکس از آنها دریافت نشده است به کشتی حمل می کنند. اقداماتی در ویس قونسولگری روس و کمیته و رئیس اردوی ساخلوی برای جلوگیری از این اعمال بی رویه به عمل آمد. ولی مطلقاً نتیجه حاصل نشد. چنانچه جهاز اینکویلف در موقع مسافرت آینده خود مجدداً توتون حمل کند به گمرک بادکوبه تلگراف خواهیم کرد که آنرا توقیف کند؛ زیرا در این مسئله جای تردید نیست که این توتون برای فروش در روسیه حمل می شود. فعلاً از این بابت خسارت مهمه به دولت علیه وارد آمده و تصور نمی رود که بتوان به این زودی از اوضاع جاریه جلوگیری کرد. این جانب به وسیله اعلانات عدیده به تجار اخطار نمود که اجازه ندارند بدون پرداخت حقوق خروجی توتونهای خود را برای حمل به روسیه بفروشند؛ ولی تجار ابدأ اعتنا نکرده و عذر آنها این است که اگر توتونها را به سالداتهای روس نفروشدند و دکاکین آنها را غارت خواهند کرد. شاید موقع آن رسیده باشد که دولت برای تلافی خسارات خود حق تاکسیدی برای توتونها وضع نماید. چنانکه سه